

De totale veegebonden kosten bij de Montbéliardes zijn lager dan bij de zwartbonte Holstein Frisians op het Lagekostenbedrijf. Dit komt vooral door lagere opfokkosten. Wel hadden de Montbéliardes iets meer kosten voor gezondheidszorg, reproductie en arbeid. Daar staan dan weer hogere opbrengsten uit veeverkoop tegenover.

Door ir. Michel de Haan
en ir. Hans Hemmer

Sinds juli 2003 bestaat de veestapel op het Lagekostenbedrijf voor de helft uit Montbéliardes uit Frankrijk en voor de helft uit Holsteins van de Wai-boerhoeve, die geselecteerd zijn op duurzaamheid. De aanleiding voor een andere veestapel was de matige conditie van het aanwezige vee. Deze was mogelijk de oorzaak van de problemen met vruchtbaarheid en gezondheid. De matige conditie werd toegeschreven aan het sobere voermanagement op het Lagekostenbedrijf, met een zeer lage krachtvoergif. De nieu-

we veestapel moet het beter doen. In dit artikel wordt de periode van 1 mei 2004 tot en met 1 mei 2005 nader belicht.

In tabel 1 staan de melkproducties van de koeien op het Lagekostenbedrijf in de periode tussen 1 mei 2004 en 1 mei 2005. Uit de tabel blijkt dat de melkproductie van de Montbéliardes ongeveer 400 kg lager was dan van de zwartbonten. Dit terwijl de Montbéliardes gemiddeld ruim een jaar ouder waren dan de Holsteins. De lactatiewaarde was voor de Holsteins gemiddeld 12 punten hoger dan voor de Montbéliardes. Het vetgehalte was bij de Montbéliardes duidelijk lager

Meer geld met Montbéliarde

dan bij de zwartbonten, terwijl het eiwitgehalte iets hoger was. Bij de Montbéliardes zijn aanzienlijk minder dieren vervangen dan bij de Holsteins.

Hogere gezondheidskosten

De ziektes en aandoeningen van de dieren, met bijbehorende behandelingen en kosten, worden nauwkeurig vastgelegd. Ook registreert de bedrijfsboer hoeveel tijd hij kwijt is aan de gezondheid en vruchtbaarheid van het vee. Op deze manier kunnen de totale veegebonden kosten uitgesplitst worden naar de beide veeslagen. Daarnaast is ingeschat wat de kosten voor jongveeopfok zijn, ter vervanging van het uitgevallen vee. In tabel 2 staan de gemiddelde veekosten en -opbrengsten uit de verkoop van de koeien. Uit de tabel blijkt dat de gezondheidskosten van de Montbéliardes iets hoger waren dan die van de Holstein Frisian-koeien. De Montbéliarde-koeien hadden meer problemen met benen en klauwen. Daarom zijn deze koeien ook vaker bekapt. Dit is, samen met de lagere productie, een verklaring voor de hogere arbeidskosten bij de Montbéliardes. Verder kwamen er aanmerke-

lijk minder stofwisselingsstoornissen voor dan bij de Holsteins. De mastitisincidentie verschilde nauwelijks tussen beide veeslagen en was laag. Uit tabel 2 blijkt dat de reproductiekosten bij Montbéliardes hoger zijn dan bij de zwartbonten, ondanks minder inseminaties per koe bij de Montbéliardes (2,00) dan bij de Holsteins (2,24). De oorzaak ligt in de hogere prijs voor Montbéliarde-sperma.

De kosten voor controle op dracht en tochtigheid, de andere onderdelen van de reproductiekosten, verschillen nauwelijks voor beide groepen.

In de periode tussen 1 mei 2004 en 1 mei 2005 zijn slechts drie Montbéliarde-koeien afgevoerd. Bij de zwartbonte koeien waren het er zeven. „Ik merk toch dat de Montbéliardes het beter kunnen volhouden bij deze omstandigheden dan de zwarten”, aldus bedrijfsboer Roel Withaar. Als dit structureel is, hoeven minder Montbéliarde-kalveren te worden opgefokt voor de vervanging van de afgevoerde koeien. Wel zijn de Montbéliardes op het Lagekostenbedrijf gemiddeld twee maanden ouder bij de eerste afkalving dan de Holsteins. Hierdoor komen de opfokkosten per

1. Productie

Melkproducties, gehalten en veevervanging van twee veeslagen (mei 2004 - mei 2005)

	Montbéliarde	Holstein Frisian
Aantal dieren	29	30
Melkproductie (kg/koe/jr)	7.248	7.643
Vetgehalte (%)	4,23	4,41
Eiwitgehalte (%)	3,49	3,48
Vervanging (%)	10	25

2. Kosten

Directe veekosten en -opbrengsten van twee veeslagen euro/100 kg melk)

	Montbéliarde	Holstein Frisian
Gezondheidskosten	0,79	0,63
Kosten reproductie	+ 0,99	+ 0,62
Arbeidskosten	+ 0,29	+ 0,23
Kosten jongveeopfok	+ 1,80	+ 3,20
Totale veegebonden kosten	3,86	4,68
Opbrengsten veeverkoop	- 3,26	- 1,41
Netto veegebonden kosten	0,60	3,27

op Lagekostenbedrijf

afgekalfde vaars bij de Montbéliardes hoger uit. De kosten voor jongveeopfok zijn geschat en komen voor de Montbéliardes 1,40 euro lager uit per 100 kg melk (tabel 2). Dit betreffen overigens slechts directe opfokkosten, zonder kosten van bouwwerken en grond, maar met een benadering van de arbeidskosten.

Meer geld uit de veeverkoop Montbéliardes

Tabel 2 laat zien dat de opbrengsten uit de verkoop van vee bij de Montbéliardes aanmerkelijk hoger zijn dan bij de Holsteins. In totaal zijn 25 Montbéliarde-kalveren verkocht tegen slechts 14 zwartbonten. Een Montbéliarde-kalf is gemiddeld 90 euro duurder. Hoewel minder Montbéliarde koeien verkocht zijn dan zwartbonten, bedroeg het totale verschil in veeverkoop 1,85

euro per 100 kg melk ten gunste van de Montbéliarde.

Per saldo lijken de Montbéliardes voorlopig economisch gunstiger voor het Lagekostenbedrijf dan de zwartbonten. Dit komt vooral door de lagere veevervanging en hogere opbrengsten uit de verkoop van vee. Daar komt nog bij dat de gunstige vet/eiwit-verhouding in de melk van de Montbéliardes mogelijk tot meer melkopbrengst leidt. Bij een quotum van 430.000 kg melk kan 0,01 procent meer eiwit en 0,18 procent minder vet (tabel 1) tot 3.000 euro meer melkgeld voor het bedrijf leiden. Hierbij moet binnen het bestaande quotum wel meer melk geleverd worden, zodat meer koeien nodig zijn. Ook zijn er door de lagere melkproductie bij de Montbéliardes meer koeien nodig om het quotum vol te melken. Bij een melkquotum van 430.000 kg zijn bij de huidige productieniveaus zo'n drie Montbéliarde-koeien meer nodig dan Holsteins. Dit betekent ook dat meer arbeid nodig is (vooral voor melken).

Het gaat echter om voorlopige resultaten, want de periode van vergelijking is met anderhalf jaar nog vrij kort.

LAGEKOSTENBEDRIJF

De rode Montbéliardes lopen met de Holstein Frisians in één wei.

Foto: ASG